آرمان ملی
armanmeli.ir
سال هشتم
شماره ۲۲۸۶
پنجشنبه
۱۴۰۴/۱۰/۰۴
۰۴ رجب ۱۴۴۷ / ۲۵ دسامبر ۲۰۲۵

گزارش

دبیر انجمن واردکنندگان:

بدون تامین ارز، قیمت برنج مهار نمی‌شود

دبیر انجمن واردکنندگان برنج با تشریح آخرین وضعیت بازار برنج، کاهش واردات، خشکسالی، محدودیت‌های سیاستی و انباشت معوقات ارزی را از مهم‌ترین عوامل التهاب بازار دانست و تأکید کرد: بدون حل بحران تأمین ارز، هیچ سیاست کنترلی دیگری پاسخگو نخواهد بود. مجیدرضا خاکی - دبیر انجمن واردکنندگان برنج - به تحلیل بازار برنج و بررسی چالش‌های حوزه تأمین پرداخت و گفت: برنج وارداتی عمدتاً از نوع هندی بوده و حدود ۳۵ تا ۴۰ درصد از نیاز بازار را تأمین می‌کند. شرکت بازرگانی دولتی نیز همواره مکلف بوده برای حفظ ذخایر راهبردی، حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تن برنج را به‌صورت مستقیم وارد و در انبارهای خود نگهداری کند.

واردات کمتر از نیاز واقعی کشور

وی با اشاره به آمار واردات برنج افزود: اگر نگاهی به آمار داشته باشیم، میزان واردات در سال ۱۴۰۲ و همچنین ۹ ماهه سال ۱۴۰۴ تقریباً عددی مشابه و در حدود یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن بوده است. در مجموع، طی دو سال و اندی اخیر حدود ۳.۳ میلیون تن برنج وارد کشور شده، در حالی که اگر مبنای واردات سالانه یک و نیم میلیون تن را لحاظ کنیم، باید برای این بازه زمانی چیزی حدود ۴.۱ میلیون تن وارد می‌شد. این شکاف وارداتی، یکی از علل اصلی شکل‌گیری اختلاف و التهاب قیمتی در بازار است. خاکی ادامه داد: از سوی دیگر، امسال کشور با خشکسالی شدیدی مواجه بود و تولید برنج نیز کاهش یافت. تولید دو میلیون تنی که پیش‌تر روی آن حساب شده بود محقق نشد و برآورد وزارت جهاد کشاورزی، تولید حدود یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن در سال جاری است. بنابراین حداقل نیاز داریم تا پایان سال، حدود ۶۰۰ هزار تن برنج ترخیص شود تا صرفاً بتوانیم از پیک مصرف ماه مبارک رمضان و ایام پیش‌رو عبور کنیم. دبیر انجمن واردکنندگان برنج با مرور وضعیت بازار انواع برنج گفت: بازار برنج هندی طی چند سال اخیر آرام‌ترین بازار را داشت؛ دلیل آن هم این بود که تجار هندی امکان فروش اعتباری داشتند و پول خود را چند ماه بعد دریافت می‌کردند. این در حالی بود که برنج هندی سهم غالب واردات را نیز به خود اختصاص داده بود. وی افزود: این آرامش تا شهریورماه ادامه داشت، اما همزمان با الزام تحویل کالا به شرکت بازرگانی دولتی ایران، بازار برنج هندی عملاً از اختیار واردکننده خارج شد. از شهریورماه به بعد، تمام برنج‌ها به شرکت تحویل داده شد و تازه در ۱۲ آذرماه ثبت سفارش مجدداً باز شد که هنوز محموله‌های آن وارد کشور نشده و طبیعتاً این سفارش‌ها در اختیار خود واردکننده است.

محدودیت‌های برنج پاکستانی

خاکی با اشاره به وضعیت برنج پاکستانی تصریح کرد: التهاب در بازار برنج پاکستانی زودتر اتفاق افتاد؛ نخست به این دلیل که وزارت جهاد کشاورزی برخی از کدهای کیفی برنج پاکستانی را که تأثیر قابل توجهی بر تنظیم بازار و حتی قیمت برنج ایرانی داشت، با هدف صرفه‌جویی ارزی محدود کرد که اقدامی اشتباه بود. وی ادامه داد: اقدام نادرست دیگر، تعیین سقف ارزی نامتناسب با واقعیت‌های کشور مبدأ بود. از سوی دیگر، تجار پاکستانی برخلاف تجار هندی عمدتاً به‌صورت نقدی کار می‌کنند و امکان فروش اعتباری وجود ندارد. مجموع این عوامل باعث کاهش واردات برنج پاکستانی و در نتیجه افزایش قیمت آن شد.

سه مشکل اصلی بازار

وی با اشاره به عوامل اصلی بحران بازار تأکید کرد: مشکل اول، دوم و سوم بازار برنج، عرضه است. از بهمن ماه سال گذشته تاکنون، هر مقدار برنجی که وارد بازار شده، مصرف شده و حتی یک کیلو از آن مازاد عرضه نداشته‌ایم. دبیر انجمن واردکنندگان برنج در واکنش به برخی مقایسه‌ها میان وضعیت برنج و چای گفت: مقایسه‌ای که انجام می‌شود جای تعجب دارد. در حوزه چای ارز تخصیص داده شد اما کالا وارد نشد؛ اما در حوزه برنج، کالا وارد شده و ارز آن پرداخت نشده است. این مقایسه با چه منطقی انجام می‌شود، جای سؤال دارد.

انباشت معوقات ارزی

خاکی با اشاره به معوقات ارزی گفت: معوقات ارزی واردات برنج از بهمن ماه سال گذشته تاکنون به بیش از یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون یورو رسیده است. این موضوع فشار مالی سنگینی به واردکنندگان تحمیل کرده، اعتبار آن‌ها را نزد تأمین‌کنندگان خارجی از بین برده و باعث شده بسیاری از ساب‌لایرها تمایلی به ادامه همکاری با ایران نداشته باشند. وی تأکید کرد: کشور ما برای این تأمین‌کنندگان به یک بازار پرریسک تبدیل شده است. تا زمانی که این معوقات ارزی تعیین تکلیف نشود، هیچ سیاست دیگری کارایی نخواهد داشت.

تأخیر در تخصیص ارز

دبیر انجمن واردکنندگان برنج افزود: قرار بود ۲۷ میلیون یورو ارز مربوط به دو ماه بهمن پرداخت شود؛ اما با وجود پیگیری‌های روزانه طی دو ماه گذشته، همچنان فقط وعده «امروز و فردا» شنیده می‌شود. وزارتخانه دستور تخصیص را صادر کرده، اما بانک و متعاقب آن شرکت نیکو، به دلایل نامشخص هنوز ارز را کارسازی نکرده‌اند. وی با اشاره به بررسی آمار خروج کالا از گمرک طی هشت ماه گذشته گفت: این آمارها به روشنی نشان می‌دهد چه اتفاقی برای واردات کالاهای اساسی افتاده و چرا بازار برنج با چنین شرایطی مواجه شده است. خاکی در پاسخ به پرسشی درباره اینکه آیا چالش‌های ایجادشده در واردات برنج از هند با موضوع فعال شدن مکانیسم ماشه و تحولات بین‌المللی ارتباط دارد یا خیر؟ اظهار کرد: قطعاً نمی‌توان تأثیر واقعی عوامل و فضای خارجی را به‌طور کامل انکار کرد، اما همان طور که پیش‌تر هم تأکید کرده‌ام، تلاش شده تا تجارت برنج تا حد امکان از فضای پرتنش بین‌المللی دور نگه داشته شود. وی افزود: با این حال، مسأله اصلی همچنان معوقات ارزی است. وقتی مطالبات ارزی واردکنندگان به‌صورت مستمر با وعده و وعید به تعویق می‌افتد، طبیعی است که طرف خارجی دیگر تمایلی به ادامه فروش نداشته باشد. خاکی ادامه داد: اگر خودمان را جای فروشنده بگذاریم، وقتی کالایی تحویل داده می‌شود اما پول آن به‌موقع پرداخت نمی‌شود، بدیهی است که فروشنده برای حفظ منافع و استمرار کسب‌وکارش، از ارسال محموله‌های جدید خودداری کند. دبیر انجمن واردکنندگان برنج تأکید کرد: حتی اگر اثر موضوعاتی مانند مکانیسم ماشه و تحریم‌ها را کنار بگذاریم، تا زمانی که این معوقات ارزی تعیین تکلیف نشود، روند تأمین و ارسال محموله‌های جدید از سوی تأمین‌کنندگان خارجی با اختلال مواجه خواهد بود. وی خاطرنشان کرد: بنابراین، ریشه اصلی چالش واردات برنج از هند را باید در مشکلات پرداخت و تأمین ارز جست‌وجو کرد، نه صرفاً در تحولات سیاسی و بین‌المللی.

ثبات قیمت برنج در گرو تأمین ارز

دبیر انجمن واردکنندگان برنج در پاسخ به پرسش‌هایی درباره قیمت برنج وارداتی، نقش سیاست‌های ارزی و اثر آن بر بازار داخلی اظهار کرد: آنچه امروز درباره قیمت‌های اعلامی مطرح می‌شود، عمدتاً مربوط به برنج‌هایی است که پیش‌تر وارد کشور شده و در اختیار شرکت بازرگانی دولتی ایران قرار داشته است. ارقامی که وزیر جهاد کشاورزی نیز به آن اشاره کرده‌اند، ناظر بر همان برنج‌های ذخیره‌شده یا تحویلی قبلی است.

گزارش «آرمان ملی» همزمان با اعلام بودجه ۱۴۰۵

پارادوکس‌های انقباض و انبساط بودجه

بودجه ۱۴۰۵ تأکید ویژه‌ای بر انقباض هزینه‌های جاری دارد، اما بررسی جزئیات نشان می‌دهد این انقباض بیش از آنکه متوجه ساختارهای پرهزینه و ناکارآمد باشد، در حوزه‌هایی رخ داده است که با معیشت حقوق‌بگیران مرتبط است

آرمان ملی – صدیقه بهزادپور: لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ از سوی دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد؛ بودجه‌ای که از یکسو به‌عنوان انقباضی‌ترین بودجه سال‌های اخیر معرفی شده و از طرفی هم، برای نخستین بار در تاریخ بودجه‌نویسی کشور، با واحد پولی جدید و حذف چهار صفر تنظیم شده است. همزمانی این دو اتفاق، انقباضی‌ترین بودن و تغییر واحد پول، لایحه ۱۴۰۵ را به یکی از بحث‌برانگیزترین اسناد مالی سال‌های اخیر تبدیل کرده؛ سندی که دولت آن را گامی در مسیر مهار کسری بودجه و کنترل تورم می‌داند، اما گروهی از کارشناسان معتقد این بودجه نیز همچون دوره‌های پیشین با وجود تاکید و ضرورت بر کوچک‌سازی دولت و کاهش هزینه برخی سازمان‌ها مانند صداوسیما و... بر مدار انبساطی و برای حقوق و مزایای کارمندان و کارگران بر مدار انقباضی با افزایش حداکثری بیست درصد متمرکز است و از این رو، بیش از آنکه متمرکز بر معیشت مردم با وجود پیش‌بینی تورم فزاینده در سال آینده باشد، نوعی بازآرایی ظاهری و انتقال فشار به سفره مردم است.

تاثیر حذف چهار صفر

به گزارش «آرمان ملی»، مهدی طباطبایی کارشناس اقتصادی در این باره گفت: بودجه سال آینده به گفته مسئولان، با دو ویژگی جدید یعنی حذف چهار صفر و همچنین بسیار انقباضی نسبت به سال‌های گذشته تدوین شده است که البته با توضیح تمرکز بر معیشت و حل مشکلات در این خصوص تدوین و ارائه شده است و در این راستا تمامی جداول منابع و مصارف، ردیف‌های درآمدی، هزینه‌ای و اعتبارات دستگاه‌ها در لایحه ۱۴۰۵ با قالب عددی جدید تنظیم شده‌اند. هرچند حذف چهار صفر از منظر فنی و حسابداری اقدامی قابل دفاع برای ساده‌سازی ارقام و کاهش خطای محاسباتی است، اما در شرایطی که تورم مزمن اقتصاد ایران همچنان مهار نشده باقی مانده است، بیش از آنکه اثر واقعی بر قدرت خرید مردم داشته باشد، کارکردی روانی و نمایشی پیدا می‌کند. بر اساس تجربه دیگر کشورها، شاهد هستیم که تغییر واحد پول، بدون اصلاح ساختار بودجه، نظام بانکی و شیوه تأمین کسری، نه تنها تورم‌زا بودن اقتصاد را از بین نمی‌برد، بلکه حتی باعث می‌شود که در کوتاه‌مدت به پنهان‌سازی عمق بحران کمک کند. او افزود: جدول کلان بودجه ۱۴۰۵ که همراه لایحه منتشر شده، حاکی از این است که دولت تلاش کرده تراز اسمی منابع و مصارف را حفظ کند؛ اما این تراز ظاهری، بیش از هر چیز حاصل جابه‌جایی ردیف‌ها، حذف تکرارها و بازی با ارقام اسمی است ولی همچنان بخش بزرگی از بودجه کل کشور مربوط به شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته است؛ بخش‌هایی که شفافیت عملکردشان محل تردید جدی کارشناسان است و هر سال سهم قابل توجهی از منابع را به خود اختصاص می‌دهند، بدون آنکه گزارش روشنی از بهره‌وری، سودآوری یا اثرگذاری‌شان در اقتصاد ملی ارائه شود.

کارآمدی بودجه انقباضی

این کارشناس اضافه کرد: لایحه بودجه در سال ۱۴۰۵ تأکید ویژه‌ای بر انقباض هزینه‌های جاری دارد، اما بررسی جزئیات نشان می‌دهد این انقباض بیش از آنکه متوجه ساختارهای پرهزینه و ناکارآمد باشد، در حوزه‌هایی رخ داده است که مستقیماً با معیشت کارکنان و حقوق‌بگیران در ارتباط است. پیشنهاد افزایش ۲۰ درصدی حقوق کارکنان دولت و بازنشستگان، در شرایطی مطرح شده که نرخ تورم رسمی همچنان حتی به استناد آمار رسمی، در سطوح بالاتر از حداقل ۴۰ درصد نوسان می‌کند و قدرت خرید طبقات حقوق‌بگیر در سال‌های اخیر به‌شدت فرسایش یافته است. این شکاف آشکار میان رشد دستمزد و تورم، عملاً به معنای تداوم کاهش واقعی درآمد و فشار مضاعف بر طبقه متوسط و حقوق‌بگیر است؛ موضوعی که بسیاری از فعالان در حوزه کارگری نیز نسبت به آن واکنش نشان داده و اعلام کرده‌اند بر عدد ۲۰ درصد اکتفا نخواهد کرد و قطعاً گروه‌های کارگری نیز در این خصوص واکنش نشان خواهند داد. طباطبایی اضافه کرد: البته اینکه دولت برای تعدیل بخشی از این فشار، پیشنهاد افزایش سقف معافیت مالیاتی حقوق را ارائه کرده است، اقدامی مثبت تلقی می‌شود. بر این اساس، قرار است که درآمدهای ماهانه کمتر از ۴۰ میلیون تومان از مالیات معاف می‌شوند و پلکان‌های مالیاتی جدیدی برای سطوح بالاتر در نظر گرفته شده است. اگرچه این اقدام در ظاهر به نفع حقوق‌بگیران کم‌درآمد تلقی می‌شود، اما واقعیت آن است که در اقتصادی با تورم بالا، افزایش اسمی معافیت مالیاتی تنها می‌تواند بخشی از فشار را جبران کند و به هیچ‌وجه جایگزین افزایش واقعی دستمزدها متناسب با تورم نیست. ضمن آنکه تجربه نشان داده افزایش معافیت‌ها، در صورت عدم تحقق درآمدهای پیش‌بینی‌شده، خود می‌تواند به تشدید کسری بودجه و در نهایت بازگشت فشار از مسیرهای دیگر منجر شود.

حذف ارز ترجیحی

این کارشناس ادامه داد: امسال هم مانند بسیاری از سال‌های تحت تحریم، مسأله ارز ترجیحی و نحوه بازتوزیع منابع حاصل از آن، یکی از محورهای پرچالش لایحه ۱۴۰۵ به شمار می‌آید، چراکه دولت اعلام کرده منابع حاصل از حذف ارز ترجیحی-رقمی در حدود ۵۷۰ هزار میلیارد تومان، مستقیماً به یارانه‌ها اختصاص خواهد یافت و واسطه‌ها حذف می‌شوند. این مسأله، هرچند در ظاهر مطلوب به نظر می‌رسد، اما تجربه حذف ارز ترجیحی در برخی از دولت‌های گذشته نشان داده که بدون سازوکار شفاف و نظام توزیع کارآمد، این منابع لزوماً به بهبود معیشت دهک‌های پایین منجر نمی‌شود و چه بسا به افزایش قیمت‌ها و تورم دامن بزند. از سوی دیگر همچنان این پرسش بی‌پاسخ مانده که دولت چگونه می‌خواهد اطمینان دهد این منابع دقیقاً و بدون نشت، به سفره مردم منتقل می‌شود.

انقباض و انبساط

او اضافه کرد: از سوی دیگر رئیس سازمان برنامه و بودجه خود تایید کرده است که این بودجه انقباضی‌ترین بودجه را ارائه کرده است که به معنای این است که هزینه‌های خود را در برخی حوزه‌ها کاهش خواهد داد. البته با توجه به رشد حدود بیست درصدی حقوق و مزایای کارگران و صحت گفتار این انقباض در حوزه معیشت، برخی ردیف‌های بودجه‌ای با انبساط قابل توجه مواجه شده‌اند؛ رشدی که با ادعای انقباضی‌ترین بودجه در تناقض آشکار است. نمونه آشکار آن افزایش بودجه صداوسیما با ۲۰ درصد رشد به ۳۳ هزار میلیارد تومان رسید. که در مقایسه با رقم بودجه سال ۱۴۰۴ صداوسیما با حدود ۲۹ هزار میلیارد تومان رشد بسیار بیشتری را نسبت به دیگر بخشها داشته است. طباطبایی توضیح داد: افزایش حدود ۲۰ درصدی بودجه سازمان صداوسیما، آن هم در شرایطی که بسیاری از بخش‌های اقتصادی و اجتماعی با محدودیت منابع روبه‌رو هستند، یکی از مصادیق این تناقض است. این افزایش بودجه در حالی رخ داده که کارنامه عملکرد رسانه ملی، چه از منظر مخاطب و چه از منظر اثرگذاری اجتماعی، محل انتقاد جدی است و پرسش اصلی این است که آیا افزایش منابع، بدون اصلاح ساختار و پاسخگویی، می‌تواند به بهبود عملکرد منجر شود یا صرفاً به تداوم وضع موجود می‌انجامد. او افزود: علاوه بر این، رشد بودجه برخی نهادها و سازمان‌هایی که عملکردشان همواره برای افکار عمومی شفاف نبوده، بار دیگر بحث قدیمی اولویت‌بندی در تخصیص منابع را زنده کرده است. در شرایطی که در شرایط تنگنای مالی قرار داریم و قرار است که معیشت مردم بار انقباض را تحمل کنند، افزایش یا حتی تثبیت بودجه نهادهایی که خروجی ملموس و قابل ارزیابی ندارند، این شائبه را تقویت می‌کند که انقباض بودجه، گزینشی و نامتوازن اجرا می‌شود. این کارشناس ضمن تاکید بر حفظ تمامیت ارضی کشور افزود: در حوزه دفاعی، لایحه ۱۴۰۵ شاهد جهش قابل توجه اعتبارات است؛ جهشی که از منظر راهبردی و امنیتی ممکن است توجیه‌پذیر باشد، اما از منظر اقتصادی و اجتماعی شاید نیازمند اطلاع‌رسانی بیشتر و اقناع افکار عمومی باشد. این کارشناس اضافه کرد: بررسی منابع درآمدی دولت در لایحه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد همچنان اتکای قابل توجهی به درآمدهای نفتی با وجود تحریم‌ها وجود دارد؛ هرچند دولت تلاش کرده با برآوردی محافظه‌کارانه‌تر، از خوش‌بینی افراطی به فروش نفت پرهیز کند، اما با این وجود، نوسانات بازار جهانی انرژی، تحریم‌ها و محدودیت‌های نقل‌وانتقال پول، قطعاً تحقق این درآمدها را با ابهام جدی مواجه می‌کند و احتمالاً در چنین شرایطی، هرگونه انحراف از پیش‌بینی‌ها می‌تواند بار دیگر دولت را به سمت روش‌های جبران کسری، از جمله استقراض یا فشار بر پایه پولی سوق دهد؛ مسیری که در نهایت به تورم بالاتر منجر خواهد شد.

تصویر دوگانه بودجه

طباطبایی ادامه داد: از این رو، تصویری که از بودجه ۱۴۰۵ ترسیم می‌شود، تصویری دوگانه است که از طرفی دولت می‌کوشد با انقباض هزینه‌ها، تغییر واحد پول و کنترل کسری، نشانه‌هایی از عقلانیت مالی و انضباط بودجه‌ای ارائه دهد؛ از سوی دیگر، توزیع نامتوازن فشارها، رشد بودجه برخی نهادهای خاص و فاصله معنادار میان افزایش حقوق و تورم، این پیام را به جامعه مخابره می‌کند که بار اصلی این انضباط، بر دوش حقوق‌بگیران و طبقات متوسط و پایین قرار گرفته است. هرچند لایحه بودجه ۱۴۰۵ بیش از هر چیز آزمونی برای سنجش میزان پایبندی دولت به شعار کنترل تورم بدون فشار به مردم است، اما باید در انتظار بود که آیا نتایج آن نه در اعداد اسمی و جداول رنگ‌آمیزی شده، بلکه در قدرت خرید واقعی مردم، ثبات اقتصادی و میزان اعتماد عمومی به سیاست‌گذاری مالی مشخص شود. تحقق بودجه منطقی و اجرایی شدن آن بدیهی است که بدون در نظر گرفتن واقعیات ممکن نخواهد شد و از این به بعد توپ در زمین مجلس است؛ مجلسی که باید میان انضباط مالی و عدالت اجتماعی، تصمیمی بگیرد که آثارش تنها محدود به سال ۱۴۰۵ نخواهد بود، بلکه مسیر اقتصاد کشور در سال‌های آینده را نیز تحت تأثیر قرار خواهد داد.

مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور:

همه بارش‌های اخیر قابل تبدیل به آب مصرفی نیست

مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور در واکنش به محاسبات غلط برخی رسانه‌ها درخصوص حجم بارش‌های اخیر و حل مشکل آب شرب کشور گفت: بخش بزرگی از بارش‌ها به‌صورت تبخیر مستقیم یا فرآیندهای مشابه از دسترس خارج می‌شود. در نتیجه، درصدی از بارش‌ها وارد آبخوان‌های زیرزمینی، رودخانه‌ها و سایر پیکره‌های آبی می‌شود. فیروز قاسم‌زاده در واکنش به برخی اظهارات پیرامون تامین آب ۶۰۰ میلیون نفر با بارش‌های اخیر، خاطرنشان کرد: در سامانه بارشی اخیر که در انتهای آذر فعال شد، حدود ۴۰ میلی‌متر به متوسط بارش کشور افزوده شد و این میزان بارش، با در نظر گرفتن وسعت کشور، معادل بیش از ۶۰ میلیارد مترمکعب آب ورودی به چرخه طبیعی محسوب می‌شود. وی ادامه داد: با این حال، معمولاً بخش بزرگی از بارش‌ها به‌صورت تبخیر مستقیم یا فرآیندهای مشابه از دسترس خارج می‌شود. در نتیجه، درصدی از بارش‌ها وارد آبخوان‌های زیرزمینی، رودخانه‌ها و سایر پیکره‌های آبی می‌شود و از این میزان، در مناطقی که سد وجود دارد، امکان مهار و ذخیره‌سازی آب برای مصارف مختلف فراهم است. سخنگوی سابق آب کشور افزود: در صورتی که این آب به پیکره‌های آبی انتهایی مانند تالاب‌ها برسد، بخشی از آن در همان سیستم‌ها باقی می‌ماند و بخش دیگر به نفوذ در منابع آب زیرزمینی اختصاص پیدا می‌کند. مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور با بیان اینکه در فلات مرکزی و شرق کشور، سهمی از این بارش‌ها وارد آب‌های زیرزمینی و رودخانه‌ها می‌شود، گفت: در جنوب کشور نیز بخشی از سیلاب‌ها ناگزیر به سمت دریا حرکت می‌کنند. گاه این پرسش مطرح می‌شود که چرا این آب‌ها «هدر می‌روند»، در حالی که این موضوع بخشی از چرخه طبیعی هیدرولوژیکی است که در مقیاس کره زمین رخ می‌دهد و بارندگی‌ها یکی از منابع تأمین آب دریاها هستند. قاسم‌زاده افزود: در ایران نیز در سامانه بارشی اخیر، بخشی از آب وارد دریای عمان و خلیج فارس شده است. نکته دیگری که ممکن است ابهام ایجاد کند این است که چرا این آب‌ها به‌طور کامل مهار نمی‌شوند؟ واقعیت این است که وزارت نیرو تاکنون سدهایی را احداث کرده یا در دست احداث دارد که برای آب‌هایی با ضریب اطمینان بالا از نظر تکرارپذیری سالانه طراحی شده‌اند، یعنی آب‌هایی که به‌عنوان منابع تجدیدپذیر سالانه شناخته می‌شوند. وی خاطرنشان کرد: در صورتی که ساختگاه مناسب باشد، شرایط توپوگرافی اجازه دهد، نیاز واقعی مردم وجود داشته باشد و میانگین‌های بلندمدت و آمارهای هیدرولوژیک نشان دهد که هر سال در آن منطقه آورد آبی قابل اتکا وجود دارد، این عوامل در کنار هم قرار می‌گیرند و تصمیم برای اجرای یک سازه آبی، از جمله سد در دستور کار قرار می‌گیرد. این مسئول اضافه کرد: اما اگر در منطقه‌ای تنها هر چند سال یک‌بار سیلاب رخ دهد و آب از نظر تأمین پایدار برای شرب، کشاورزی یا صنعت ضریب اطمینان لازم را نداشته باشد، معمولاً به سمت ساخت سازه‌های بزرگ آبی حرکت نمی‌شود. وی گفت: این رویکرد، یک قاعده پذیرفته‌شده در سطح جهانی است و استانداردهای طراحی سد در دنیا تفاوت اساسی با یکدیگر ندارند. وزارت نیرو نیز در ایران بر همین اساس و مطابق با همین اصول و استانداردهای فنی، برنامه‌ها و اقدامات خود را دنبال می‌کند.

اخبار

محدودیت هوشمند به‌جای خاموشی

معاون هماهنگی توزیع شرکت توانیر با تشریح رویکرد جدید وزارت نیرو در مدیریت مصرف برق، تأکید کرد: توسعه کنتورهای هوشمند این امکان را فراهم می‌کند که به‌جای خاموشی، محدودیت‌های هدفمند و هوشمند برای مشترکان پرمصرف اعمال شود؛ اقدامی که ضمن حفظ پایداری شبکه، به مشترکان فرصت می‌دهد الگوی مصرف خود را اصلاح کنند.

محسن ذبیحی در گفت‌وگوی رادیویی با اشاره به سخنان وزیر نیرو درباره جایگزینی محدودیت هوشمند به‌جای قطع برق گفت: این رویکرد، مبتنی بر تجربه‌های موفق جهانی در مدیریت مصرف انرژی است و به‌عنوان مکمل اصلاح اقتصاد برق، نقش مهمی در عبور از ناترازی ایفا می‌کند.

ذبیحی با تأکید بر اینکه برق یک کالای باارزش اقتصادی است، افزود: اصلاح اقتصاد برق امری ضروری است، اما به دلیل ملاحظات اجتماعی و اقتصادی، این اصلاحات نمی‌تواند به‌صورت دفعی انجام شود. در این میان، ابزارهایی مانند کنتورهای هوشمند، بستر لازم را برای مدیریت مصرف آگاهانه و هدفمند فراهم می‌کنند.

وی با ارائه تصویری روشن از وضعیت مصرف برق در کشور تصریح کرد: در حال حاضر حدود ۴۲ میلیون مشترک برق در کشور وجود دارد که حدود ۷۵ درصد مشترکان خانگی و تجاری، مصرفی در چارچوب الگوی منصفانه دارند. تنها حدود ۲۵ درصد بیش از الگو مصرف می‌کنند و از میان آن‌ها نیز درصد محدودی، مصرف بسیار بالاتری دارند. بنابراین تمرکز سیاست‌های کنترلی بر همین گروه‌های پرمصرف، منطقی و اثربخش است.

معاون هماهنگی توزیع توانیر با اشاره به نقش کلیدی هوشمندسازی در این مسیر گفت: کنتورهای هوشمند امکان پایش برخط مصرف را برای مشترکان فراهم می‌کنند و این آگاهی لحظه‌ای، به مشترک کمک می‌کند زمان و میزان مصرف خود را اصلاح کند. بدون چنین زیرساختی، اجرای واقعی مدیریت مصرف و حتی اصلاح اقتصاد برق امکان‌پذیر نخواهد بود.

ذبیحی ادامه داد: تاکنون حدود ۶ میلیون کنتور هوشمند در کشور نصب شده که بخش قابل توجهی از آن‌ها مربوط به مشترکان پرمصرف و مشترکان جدید است. هدف‌گذاری وزارت نیرو این است که تا پیش از اوج بار سال آینده، تمامی مشترکان پرمصرف به این تجهیزات مجهز شوند.

وی با اشاره به بومی بودن فناوری هوشمندسازی تصریح کرد: دانش فنی و تجهیزات مورد نیاز این طرح در داخل کشور وجود دارد و شرکت‌های دانش‌بنیان متعددی در حوزه تولید کنتورهای هوشمند فعال هستند. از نظر فنی، مانعی برای توسعه سریع این طرح وجود ندارد.

معاون هماهنگی توزیع توانیر درباره تأمین منابع مالی اجرای طرح نیز گفت: بخشی از منابع می‌تواند از محل مدیریت بهینه یارانه انرژی و هدایت مصرف از بخش‌های غیرمولد به بخش‌های مولد تأمین شود و بخش دیگر نیز با اولویت‌دهی در منابع داخلی صنعت برق قابل جبران است.

ذبیحی در پایان ابراز امیدواری کرد با تکمیل طرح هوشمندسازی و اعمال مدیریت مصرف هدفمند، می‌توان بدون توسل گسترده به خاموشی، بخشی از ناترازی برق را جبران کرد و سال آینده شاهد پایداری بیشتر شبکه و خاموشی‌های کمتر در کشور بود.

نبض بازار

شاخص بورس رکورد تراز ۳.۲ میلیون واحدی را شکست

بورس قله ۴ میلیون واحدی را فتح کرد

به دنبال ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۵ تالار شیشه‌ای در آخرین روز کاری هفته رشد چشمگیری را تجربه کرد؛ به طوری که شاخص کل بورس با افزایش بیش از ۹۲ هزار واحد به رقم چهار میلیون و ۲۸ هزار واحد رسید و برای اولین بار کانال چهار میلیون واحد را فتح کرد.

(چهارشنبه) شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۹۲ هزار و ۷۸۲ واحد رشد کرد و به رقم چهار میلیون و ۲۸ هزار و ۵۵۹ واحد رسید. دو روز قبل نیز شاخص بازار سرمایه برای اولین بار از کانال ۳.۹ میلیون واحد عبور کرده بود.

بازار سهام از ۲۴ آبان روند افزایشی داشته و طی این مدت رکوردهای جدیدی را با ورود به کانال‌های ۳.۳، ۳.۴، ۳.۵، ۳.۶، ۳.۷، ۳.۸، ۳.۹ و ۴ میلیون واحد به ثبت رسانده است.

شاخص هم‌وزن نیز دیروز ۲۵ هزار و ۵۲۹ واحد افزایش داشت و در عدد یک میلیون و ۱۲۶ هزار و ۲۶۴ واحد ایستاد. در آخرین روز کاری هفته تعداد سهام مثبت بورس ۳۴۸ عدد و سهام منفی ۹ عدد بود. تعداد خریداران به ۳۲ هزار نفر رسید. به طور کلی بازار ۲.۳۶ درصد افزایش یافت. همچنین ۵۸۷ هزار فقره معامله به ارزش حدود ۱۸ هزار میلیارد تومان در بازار سهام انجام شد.

شاخص فرابورس هم دیروز با افزایش قابل ملاحظه ۷۴۱ واحد به ۳۳ هزار و ۸۹۴ واحد رسید. تعداد معاملات دیروز فرابورس ۶۸۳ هزار فقره و ارزش آن ۹۴ هزار میلیارد تومان بود.